

тому передчасно говорити про загальновизнаний характер примату міжнародного права у внутрішньому правопорядку держав.

Безперечним є той факт, що з визнанням загальновизнаних принципів і світових стандартів в галузі прав людини, держава приймає на себе ряд зобов'язань, що знаходять своє вираження у визначенні основних напрямів внутрішньої та зовнішньої політики, серед яких приведення норм конституції та галузевого законодавства до зазначених принципів і стандартів.

Список використаних джерел:

1. Шемшученко Ю.С. Теоретические проблемы гармонизации законодательства Украины с европейским правом /Проблеми гармонизации законодательства Украины и стран Европы /Под общ. ред. Е.Б. Кубюк, В.В. Цветкова. – К.: Юринком Интгер, 2003. – С.36.

2. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/55-12>

3. Цитується за: Проблеми гармонизации законодательства Украины и стран Европы /Под общ. ред. Е.Б. Кубюк, В.В. Цветкова. – К.: Юринком Интгер, 2003. – С.157. – Справа 12/86 Demirel [1987 ECR 3719 para. 14.]

4. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України : навч. посіб. / за ред. В. Н. Денисова. - К., 2006. - 672 с.

Вдосконалення інформаційного законодавства України в умовах її входження до фази інформаційного суспільства

Кузьменко Б.В., доктор технічних наук, професор, професор кафедри комп'ютерно-інформаційних систем МАУП

Заїка Ю.О., доктор юридичних наук, професор, завідуючий кафедрою цивільного права і процесу НАВС

Новітні реалії вітчизняного сьогодення, становлення і розвиток інформаційного суспільства, призводять до того, що інтенсивно складаються нові правові відносини, які дають поштовх до формування галузей права, призначених стати основою розв'язку складних економічних та соціальних проблем. Нинішнє інформаційне законодавство України характеризується безсистемністю розвитку, внутрішньою суперечливістю, неврегульованістю багатьох інформаційних відносин, диспропорцією у відношенні між законами та підзаконними актами на користь останніх, відсутністю в наявних актах механізмів їх реалізації.

В сучасній юридичній літературі все частіше постає питання, яким буде право майбутнього, бо саме майбутнє визначатиметься суспільством інформаційного типу. Базові принципи інформаційного суспільства такі:

- визначальними чинниками суспільного життя є наукове знання, а економічне і соціальне призначення капіталу переходять до інформації;

- економіка постіндустріального суспільства, в першу чергу, базується на науковій думці, а в другу – на виробленні матеріального продукту, із зростанням інформаційного ринку;

- рівень знань, на протипагу власності, стає визначальним чинником соціальної диференціації, привілейований шар суспільства («багаті») утворюють інформовані («знання»), а не інформовані – це «нові бідні»;

- інфраструктурою інформаційного суспільства стає «інтелектуальні» техніка і засоби виробництва. Соціальна організація і інформаційні технології утворюють своєрідний симбіоз, вони визначають перехід суспільства до «технотронної ери», а соціальні процеси стають «програмованими».

За цих умов перспективи правового регулювання зводяться до ідей настання саморегулювання взаємозв'язків суб'єктів суспільних відносин, коли

положення концепції юридичного позитивізму, у відповідності з якою регулятивна дія на суспільні відносини, здатна виявляти виключно юридична норма, відходить.

Характеристики суб'єкта суспільних відносин змінюється, він у суспільстві інформаційного типу виступає як носій певного «образу» і стилю, основною метою його існування стає участь у різного типу комунікаціях. Базовий інструментарій для вступу у комунікації – це знання та інформація, якими він володіє. При закріпленні правового статусу об'єкта суспільних відносин слід приділяти особливу увагу «інформаційним правам» особистості. Сучасний розвиток суспільства призводить до того, що людина стає власником своїх персональних даних і повинна бути захищеною законодавством від несанкціонованого доступу до них. Особливої уваги при визначенні статусу суб'єкта суспільних відносин в інформаційному суспільстві заслуговуватиме співвідношення інтересів держави, суспільства та суб'єкта. Важливим також є те, що концептуально змінюється розбіжність між «суб'єктом права» та «суб'єктом правовідношення», елементи механізму правового регулювання. Для суспільства нової формації віртуальна реальність «пропонує» взаємодію людини не з речами, а з симуляціями. Нинішнє існування соціальних інститутів визначається такими характеристиками, як нематеріальність дії, умовність параметрів та ефемерність. На етапі індивідуалізації юридичних норм в інформаційному суспільстві можливі два варіанти формування конструкцій суспільних відносин. Перший – «віртуальні» відносини з «віртуальними суб'єктивними правами та юридичними обов'язками», що означає те, що відношення між суб'єктами правовідносин не виходять за межі «віртуальних», оснований з приводу образів – симуляцій. Другий – можлива трансформація «віртуальних» відносин у реальні з суб'єктивними правами та юридичними обов'язками суб'єктів правовідносин, що кореспондують їм. Суб'єктивні права та обов'язки існуюватимуть, а конкретні відношення будуть підтримуватися до тих пір, доки для суб'єктів правовідносин зберігатимуться привабливість створених ними «образів» чи привабливість образів, з приводу яких склалися їх відношення. Юридичній нормі, для здійснення своєї регулятивної функції, необхідно буде виступати у вигляді норми – образу, а не норми – інституту. У кінцевому підсумку центральною проблемою правового регулювання суспільних відносин на етапі трансформації суспільства до інформаційного стає проблема необхідності формальної і змістовної модернізації правових засобів.

На парламентських слуханнях на тему «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні» зазначено, що Україна має висококваліфікований кадровий потенціал в інформаційній сфері, постійно зростаючий та поновлюваний парк комп'ютерної техніки, сучасні системи та засоби телекомунікацій, зв'язку, високий ступінь інформатизації банківської сфери. Сучасне українське суспільство характеризується якісно новими тенденціями розвитку в інформаційній сфері, стрімким формуванням глобального інформаційного простору та глобальним інформаційним протиборством, розробкою і використанням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, виникненням принципово нових суспільних відносин за різноманітними напрямками інформаційної яльності, зокрема, електронне урядування, доступ до публічної інформації, функціонування засобів масової інформації, державна статистика і документообіг, інформаційна діяльність у галузях освіти і науки, культури і мистецтва, в економічній, фінансовій, банківській, правоохоронній, законотворчій та інших

сферах, які потребують всебічного дослідження і належного правового забезпечення.

Відмічаються також певні негативні сторони інформаційного суспільства, такі, як:

- втручання в приватне життя (несанкціонована електронна пошта, реклама, комп'ютерні віруси);
- інформаційна криза;
- відірваність тих, хто занадто захоплюється інформаційними технологіями, від реального життя.

Подальший розвиток теорії і практики та подій суттєво скоригує наявні уявлення щодо теорії і практики та правових засад інформаційного суспільства.

Особливості цивільно-правового механізму захисту рентних відносин

Теремецький В.І., доктор юридичних наук, професор кафедри цивільного права та процесу ХНУВС

В умовах адаптації національного законодавства до стандартів ЄС особливої актуальності набуває питання вдосконалення інституту захисту суб'єктивних прав та інтересів фізичної особи, в тому числі й зобов'язального характеру. Значення захисту цивільних прав пояснюється тим, що суб'єктивне право лише тоді може бути визнано мірою можливої поведінки уповноваженої особи, коли воно забезпечене (гарантовано) від неправомірного впливу зовнішніх чинників. Така гарантія найбільш ефективно втілюється у можливості вимагати захисту цивільних прав та інтересів [1]. Проблематика захисту прав та інтересів осіб актуальна і стосовно рентних правовідносин, оскільки інтенсивний розвиток відносин в сфері укладання договорів з метою отримання майна в власність призвів до розширення застосування договорів ренти. В зв'язку з цим появилася позитивна досвідом використання рентних відносин виникло чимало судових справ з приводу цього договору. Це вказує на необхідність дослідження правового механізму захисту рентних відносин.

В юридичній науці проблемам договорів ренти присвячені праці М. П. Апанасюка, М. І. Бабчука, О. Г. Бикова, О. А. Володіної, Л. А. Луня, В. Г. Олюхи, В. Ф. Маслова, К. Г. Токаревої та інших науковців. Утім, урахувавши значний внесок учених у розвиток теорії рентних відносин та дослідження договору ренти зокрема, все ще залишається дискусійним питання правового механізму захисту рентних відносин, яке й потребує свого розгляду.

Метою запропонованих тез є встановлення особливостей цивільно-правового механізму захисту рентних відносин. Для визначення цієї складної правової категорії важливо визначити поняття «рентних відносин» та «цивільно-правового механізму захисту», оскільки виділення будь-якої категорії, в тому числі й цивільно-правової, вимагає з'ясування її спеціального змісту і значення, що дозволяє достатньою мірою охарактеризувати досліджуване явище суспільного життя й розкрити особливості захисту рентних правовідносин.

Рента (від лат. *reddere* – повертати, віддавати) може розглядатися в двох значеннях: по-перше, це регулярно одержуваний дохід з капіталу, який вкладено в цінні папери, нерухомість тощо, та по-друге, зв'язаний із здійсненням одержувачем ренти підприємницької діяльності; по-друге, цивільне